

София 1000, ул. „Екзарх Йосиф“, №12,
На Ваш № ВСС-5143/22.04.2019 г.

З А Я В Л Е Н И Е

от Емил Василев Николаев, съдия в Районен съд - Дулово, кандидат за административен ръководител - председател на Районен съд - Дулово

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

Представям Ви писмените отговори на въпросите, поставени от Българския институт за правни инициативи:

1. Смятате ли, че следва да се взема предвид мнението на административни ръководители по отношение прекрояването на съдебната карта, включително закриването на съдилища? И въобще: как да се крепи държавността в райони със слабо икономическо развитие?

Идеята за прекрояване на съдебната карта посредством закриване на съдилища поставя редица въпроси по отношение целта на тази реформа – спестяване на финансов ресурс, рентабилност, по-добро правосъдие, по-справедливо разпределение на съдии на глава от населението, по-голямо удобство за хората. Неучастието на административни ръководители в тази дискусия ще даде възможност да се повтори неуспешния опит за закриване на съдилища от средата на 70-те години на миналия век, когато с решение на Държавния съвет на Н. Р. България Районният съд в гр. Дулово престава да функционира от 30.05.1976 г. в продължение на девет години. През март 1985 г. Районен съд гр. Дулово е отново открит, тъй като съдилищата са един от символите на държавността в малките населени места и е важно да ги има. Създаването на мегаструктури, подобни на софийските съдилища, ще затрудни работата им и ще лиши хората от пряк достъп до правосъдие. В тази насока е добре да се анализират проблемите, свързани с работата на прокурорите от РП – Дулово и РП – Тутракан в РП – Силистра след закриване на посочените прокуратури и дали съкращаването на малко администрация и прехвърляне магистратите в големи съдилища ще отговори на нуждите от реформа на съдебната карта. Участието на административни ръководители в дискусията за оптимизация на структурите, промяната на местната подсъдност по някои видове дела, преразпределянето на някои производства във всички съдилища, използването на съвременните технологии в правораздаването, опростяването на съдебните процедури са мерки, които биха предотвратили закриване и разкриване на щатове, местене на бройки и други традиционни решения, които очевидно не дават резултат. Не на последно място, въпросът: „Как да се крепи държавността в райони със слабо икономическо развитие?“ извежда на преден план проблема дали демографският срив и обезлюдяването на цели райони означава, че правосъдието трябва да се оттегли и дали малка група хора са по-малко важни от голяма група хора и не си струват усилията на държавата.

2. Вие споделяте като постоянна цел „издигане принципа за върховенството на закона“ (стр. 8 от Вашата концепция). Извън възприемането му като политически

критерий за членство в ЕС, как виждате утвърждаването на този принцип на практика и доколко една малка общност може да бъде ангажирана в този процес?

Върховенството на закона е закрепено в член 2 от Договора за Европейския съюз като една от основополагащите ценности на Съюза. Съгласно принципите на правовата държава всички публични органи на власт винаги действат в рамките на ограниченията, определени със закон, в съответствие с ценностите на демокрацията и основните права и под контрола на независими и безпристрастни съдилища. В този смисъл на местно ниво законността предполага правната сигурност, забраната на произвола при упражняване на изпълнителната власт, ефективната съдебна защита от независим и безпристрастен съд, ефективен съдебен контрол, при който се зачитат основните права, разделението на властите и равенството пред закона. Именно осигуряването на ефективна съдебна защита от независим съд се изисква в член 19, параграф 1 от Договора за Европейския съюз като конкретен израз на върховенството на закона и този принцип не зависи от големината на региона, в който правораздава съответният съд.

3. По какви инициативи смятате, че е полезно и продуктивно съдът да работи с неправителствени организации? По какъв начин?

Когато законът предвижда такова взаимодействие, работата с юридически лица с нестопанска цел е задължителна за постигане целите на законодателя, като пример в това отношение може да се посочи приложното поле на чл.6, ал.7 ЗЗДН.

Друг пример в това отношение е предоставяната то РС – Дулово информация на НПО при стриктното спазване изискванията на ЗДОИ. В тази връзка Координатор на Фондация Програма Достъп до Информация за Силистренска област всяка година иска информация за броя на получените заявления по ЗДОИ, каква информация е поискана, кои институции са подали заявления и дали съда е отговорил. СНЦ „Национална мрежа за децата“, чрез ВСС, през 2018 г. е поискало информация за брой постъпили дела, брой свършени дела прекратени по спогодба и решени чрез медиация дела по чл. 59 СК, чл. 123 СК, чл.127, ал.2 СК, чл. 127а СК, чл. 128, ал.1 СК през 2016 г. и 2017 г. Фондация „Право и интернет“, проект PRESENT през 2018 г. е поискала статистически данни относно броя на присъдите по наказателни дела, постановени в отсъствие на подсъдимия и относно изхода на делата, постановени в отсъствие на подсъдимия, както и брой прекратени дела поради неизпълнение на предпоставките по чл. 269 НПК, всички за последните 5 години; Сдружение „Добродетелна дружина“ - София през 2018 г. чрез ВСС е поискало информация за щата на съдии и останали наети в РС-Дулово, средна работна заплата за периода 2008 г. – 2018 г. „Сдружение на потърпевшите от частните съдебни изпълнители и съдебната система - Солидарност“ – София през 2019 г. е поискало информация по 5 заявления, включително и чрез ВСС, относно брой образувани изпълнителни дела при ДСИ с изпълнително основание чл.417 и чл.418 ГПК от 2009 г. и разпределението им по години.

4. Необходимо ли е да има обща политика за ограничаване на стресовите фактори в работата на магистратите и съдебните служители, а по-специално за административните ръководители?

Запознат съм, че през септември 2019 г. е проведено присъствено обучение за съдии и съдебни служители от Бургаски апелативен район, организирано от НИП. „Превенция на професионалния стрес и изчерпване. Риск от небалансирано поведение

на работното място, свързано с емоционален срив. Запознаване с техники и умения за овладяване и управление на стреса на работното място. Етични стандарти в отношенията между магистрати, съдебни служители и страни по делата в контекста на Burn-out синдрома”. Видно е, че тези проблеми, относими към всички магистрати, са поставени на регионално ниво. За да се очертаят адекватни мерки за справяне с тези негативни фактори обаче, мисля, че е необходима последователна политика на централно ниво.

5. Трябва ли продължаващото обучение за съдии да стане задължително? Ако „да“, какви са за Вас приоритетните теми? Колко часа годишно следва да бъде?

Винаги съм бил и ще бъда поддръжник на задължителното обучение на магистратите. Динамиката в обществените отношения, законодателството и технологиите изискват от съда да бъде адекватен и компетентен. Нещо повече, следва да бъде предвидено такова обучение и за служителите в съда.

6. Намирате ли за удачно да се извършва периодична оценка на удовлетвореността от предоставянето на съдебни услуги от съда?

Поставянето на този въпрос изисква конкретизиране на процедурата за поставяне на подобна оценка – дали тя да е на хартиен или електронен носител; дали да е анонимна и не на последно място, кои от услугите на съда следва да бъдат оценявани. Освен това следва да се анализира целта на подобно оценяване при наличие на инстанционен контрол и как да се избегне използването на подобно средство за обществен натиск върху безпристрастността на магистрата.

7. Какви електронни услуги предлага Вашия съд?

Районен съд – Дулово е свързан с Единния портал за електронно правосъдие. Той предлага всички електронни услуги, които са въведени в другите съдилища. Предоставена е възможност за онлайн справки за насрочените дела, както и онлайн достъп (със съответните ограничения) до всички актове на съда. Свързан е с НАП и други институции.

С уважение:

Емил Николаев